

YASEMİN ANAOKULU 2017-2018 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI
ÇOCUK KULÜBÜ
GELENEKSEL ÇOCUK OYUNLARI - AKIL VE ZEKÂ OYUNLARI - SATRANÇ OYUNU
1. DÖNEM SONU RAPORU

ÇOCUK VE OYUN

Çocuk, hayata gözünü açtığı andan itibaren önce kendisi ile dış dünyayı ayırt etmeyi öğrenir. Hayata ağlayarak başlayan çocuk, anne-babasının “agucuk gugucuk”larıyla dünyaya ilk gülücüklerini atar. Kendi dışındaki dünyayı tanımaya başlar. Merak eder, kaygılanır, şaşırır, heyecanlanır, mutlu olur... Küçük dünya ile ucsuz bucaksız kocaman dünyayı keşfe çıkar. Çocuğa dair ne varsa oyunların içine saklanmıştır adeta. Çocuğunu anlamak ve tanımak isteyen ebeveynler, onu oyunlarında izlemeli, onun oyunlarına bakmalıdır. Oynadığı oyunlar, kurduğu cümleler, hissettiği duygular küçük yüreğindeki büyük ipuçlarını verir.

ÇOCUKLAR NEDEN SÜREKLİ OYUN OYNAMAK İSTER?

- Çünkü oyun çocuğun en ciddi faaliyetidir.
- Çünkü oyun özgürlük demektir.
- Çünkü oyunlarda gerçeği istediği gibi değiştirebilir.
- Çünkü oyunlarda başrolü kimseye kaptırmaz.
- Çünkü oyun haz demektir.

Yrd. Doç. Dr. Oktay AYDIN

GELENEKSEL ÇOCUK OYUNLARI

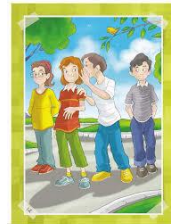
Televizyon, telefon, bilgisayar, oyun konsolları vb. pek çok gelişmiş teknoloji ürünü materyaller arasında çocuklarımızın aile bireyleri ve arkadaşları ile arasındaki sosyal ilişkilerin aşındırılıp ortadan kaldırdığı günümüzde, kurgusal dünyanın içine hapsolmaktadırlar. Çocuklarımız, her geçen gün daha asosyal, temel sosyal becerileri öğrenemeyen, çevreleriyle sağlıklı iletişim kurmakta zorlanan bireyler haline gelmektedirler.

Çevresinden kopuk kendi içine dönük olarak, paylaşma, yardımlaşma ve dayanışma gibi hayatta yaşanarak öğrenilen değerleri öğrenememekte, toplumdaki, aileden uzak bireyler haline dönüşmektedirler. Bu uzaklık, yalnızlık, kimsesizlik ve sosyal anlamda öksüzlük demektir. Toplumdan izole olmuş bir çocuk sosyalleşme ihtiyacını bile sanal ortamda hiç görmediği kişi ya da kişilerle gidermektedir.

Yaşam sevincimiz olan çocuklarımızın sosyal, zihinsel ve bedensel gelişimleri için son derece önemli olan unutulmaya yüz tutmuş "Geleneksel Çocuk Oyunları" bu noktada önemli bir yere sahiptir. Dönem içinde oynadığımız, kendi kültürümüzün birer parçası olan "samıdık, elim sende, halat çekme, kurt baba, mendil kapmaca, sandalye kapmaca, yağ satarım bal satarım, çeşitli top oyunları, ront etkinlikleri vb. oyunlar ile" çocuklarımızın özellikle arkadaşları ile sosyalleşerek olumlu iletişim kurmaları, oyun ve grup kurallarına uygun davranışları hedeflenmiştir. Verilen yönergeleri takip etme, kendi hakkını koruma arkadaşlarının hakkına saygı gösterme davranışlarını geliştirmeleri amaçlanarak kendilerini oyunları vasıtasıyla ifade etmelerine fırsat tanınmıştır.

Oyun yolu ile sorumluluk almayı, aldığı sorumluluğu yerine getirmeyi, gerekli durumlarda işbirliği yapmaları hedeflendi. Çocuklarda kendine güvenini geliştirme, karar verme, girişimci olma, problem çözme yeteneklerinin gelişmesine, özgür bir birey olarak gelişimine ve sosyalleşmesine yardımcı olmak başlıca hedeflerim olmuştur.

Haydi, çocuklarınızın oyunlarına sizler de katılın !!!

AKIL VE ZEKÂ OYUNLARI

Çocuğunuzun eğitimi-zihinsel gelişimi en az beslenmesi ve sağlığı kadar önemlidir. Çocuğın kişiliğinin önemli bir bölümü hayatının ilk beş yılında oluşur. Bu nedenle özellikle bu dönemde eğitime çok dikkat edilmesi gerekir. Çocuk henüz ilk yaşlarındayken verilecek bilinçli bir eğitim, onu topluma iyi hazırlayacağı gibi sağlıklı, başarılı ve sosyal bir insan olmasını da sağlayacaktır.

Okul öncesi eğitim kurumumuzda kulüp etkinliklerimizde benim öncelikli amacım çocuklarınızı zihinsel, bedensel ve psikolojik olarak en iyi şekilde hayata hazırlamaktır. Sayılar, renkler, şekiller, oyun kuralları, beyin jimnastikleri vb. yanı sıra yardımlaşma, dayanışma ve dostluk gibi duygularla bir bütün içinde etkinliklerimizi gerçekleştirmektir. Öğrencilerimle akıl ve zekâ oyunları etkinliklerimizde oynadığımız "Look look, Dedektif, Bom oyunu, Bilmece, Soru-Cevap, Solo test, Puzzle, Memori, Fark bulmaca vb oyunlarla, soruna çözüm yolları geliştirme, dikkatini toplayarak odaklanma, pratik düşünme, strateji geliştirme, bir sonraki aşamayı planlama, karar vererek uygulama gibi bir dizi beceri ve yeterliliklerin geliştirilmesi amaçlanmıştır. Bu yeterliliklerin yanı sıra, oyun ve grup kurallarına uygun davranma, verilen yönergeleri takip etme, nesnelere tanıma ve grup karşısında kendini ifade etme etkinlikleri ile bu becerileri kazandırma, kendi hakkını koruma, arkadaşlarının hakkına saygı gösterme hedefleri genel olarak amacına ulaşmıştır.

OKUL ÖNCESİ DÖNEM ÇOCUKLARI İÇİN SATRANÇ

Çocukların zihinsel gelişimi düşünüldüğünde, satranca erken yaşlarda başlamanın önemi büyüktür. İki yaşından itibaren çocukların beyinleri hızlı bir gelişim içindedir. Gösterilenleri kolay şekilde algılayabilirler. Bu dönemde çocukların olayları görselleyerek, fotoğraflık olarak hafızalarında tutabildikleri tespit edilmiştir.

OKULÖNCESİ EĞİTİMİNDE SATRANCIN ÖNEMİ

- **Zihni ve Hayal Kurma Gücünü Geliştirir:**

Çocuk oyun boyunca etkin bir düşünme pratiği içindedir. Hamle düşünür, oyun kurgular, nasıl yanıt alacağını hesaplar ve bu canlı süreci oyun sırasında hep yaşar.

- **Dikkati Geliştirir:**

Oyunda yüz yüze kaldığı ve kalacağı pozisyonlar olması nedeniyle, istemediği sonuçlarla karşılaşmamak için dikkatini oyuna ve hamlelere yoğunlaştırmak durumundadır.

- **Öngörüğü Geliştirir:**

Geleceğe dönük, eylemleri ile oluşacak sonuçları hesap etmek durumundadır: “Eğer bu taşı oynarsam, yeni durumun bana yararı ve zararı ne olacak ?” sorusunu kendisine sorar.

- **Kapsamlı Düşünmeyi Öğretir, Buluş Yeteneğini Geliştirir:**

Satrançta her yeni hamle, aynı zamanda binlerce yeni seçenek ve olasılık demektir. Çocuk tüm satranç tahtasını ya da eylem alanını gözden geçirmek, alacağı her kararın varacağı farklı sonuçlarını hesap etmek ve pek çok hamle seçeneği içinden kendine en uygun olanı bulup seçmek durumundadır.

- **Sabırlı Olmayı, Ölçülülüğü ve Soğukkanlılığı Öğretir:**

Çocuk hareketlerini ya da hamlelerini üstünkörü yapmanın ne gibi sonuçlar doğurduğunu kavrar. Bu nedenle acele karar vermeyip, durumu düşünüp analiz ettikten, birçok kere gözden geçirdikten ve iyice emin olduktan sonra harekete geçecektir.

- **Özgüven Kazandırır:**

Düşünen, değerlendiren, cesaretle karar alan, uygulayan ve sonuç alan çocuk

kendine güven kazanır. İşlerin kötü gittiği durumlarda hayal kırıklığına uğramamayı öğrenir. Yararlı bir değişiklik olabileceğini bekleme ve yeni çareler arama alışkanlığı edinir.

• **Yeni Sözcük ve Kavramlarla Tanıştırır:**

Taşları tanıyıp onların nasıl hareket ettiğini öğrenir. Uygulama yapılırken “düz, çapraz, arka, ileri, geri, yan, L biçimi, kare, mat, hamle, hareket...” gibi pek çok yeni sözcük ve kavram öğrenir.

• **Kurallara ve Rakibe Saygılı Olmayı Öğretir:**

Bir oyun olarak satranç, çocuğun ancak kurallara/ilkelere uyması koşuluyla sürebilecektir. Rakibin de bu kurallara uymasını bekler.

• **Zevk Verir ve Eğlendirir:**

Belki de en önemlisi, çocuğun oyun sürecini zevkle yaşaması ve eğlendiğini duyumsamasıdır.

SATRANÇ SPORU

Küçük çocuklarda öğrenme yetisi en az büyüklerin kadardır. Bu nedenle satranç, çocuklara öğretilir. Satranç sporunun temel kuralları, her yaşta yeni başlayanlar için aynıdır ama öğretim yöntemlerinde farklılıklar bulunmaktadır. Satranç kulübü etkinliklerimize satrancın beyin jimnastiği olduğu, nasıl ki vücudumuzu jimnastik hareketleri ile güçlendiriyorsak beynimizin de bazı egzersizlere ihtiyacı olduğunu belirterek ilk dersime “**satranç tahtasını**” tanıtarak ile başladım. Satranç tahtasını tanıtırken “dikey-yatay-çapraz(diyagonal)-ileri-geri-sağ-sol” kavramlarına yer verildi. Tüm bu çalışmalar yapılırken satrancın iki kişi arasında oynandığı, oyunun asıl amacının kurallara uygun hamleler yapılarak rakibinle keyifli zaman geçirmek olduğu özellikle vurgulandı.

Satranç sporunun temel kuralları, oyuna ilk başlayacak taşın açık renk taş grubu olduğu ve rakibin rengini nasıl belirleyeceği üzerinde duruldu. Satrancın kuralları öğretilirken yaşam becerileri ve kişiler arası diyaloglarda pekiştirilmiş oldu: “saygı, hoşgörü, sırasını bekleme vb. ”. Etkinlikler kapsamında sözcük dağarcığına

yeni kelimeler eklendi ve yaşantıları yoluyla anlamlarının kalıcı olması sağlandı: “rakip, hamle, mat etmek, diyagonal vb.”

Satranç taşlarının adları, nasıl ve ne şekilde hamle yaptıkları, taşların rakamsal değerleri, taşları konumlarına uygun olarak yerleştirme etkinlikleri şarkı, masal, animasyon, resim ve satranç tahtası üzerinde uygulama yaparak öğretildi.

Kale ileri, geri, sağa ve sola istediği sayıda kare ilerleyebilir. Kalenin önünde aynı renkten bir taş varsa Kale o taşın üzerinden atlayamaz. Yani o yöne doğru hareket etmek isterse sadece o taşın olduğu yere kadar ilerler. Kale rakip taşı, onun bulunduğu karenin üzerine hamle yaparak alır.

Fil çapraz (diagonal) olarak istediği kare sayısında hamle yapar. Filin önünde aynı renkten bir taş varsa fil o taşın üzerinden geçemez. Yani o yöne doğru hareket etmek isterse sadece o taşın olduğu yere kadar ilerler. Fil rakip taşı, onun bulunduğu karenin üzerine gelerek alır.

At "L" harfine benzer şekilde hamle yapar. İki kare yukarı veya aşağı sonrada bir kare sağa veya sola (bir dıgıdık, iki dıgıdık, yan dıgıdık). Diğer taşlar gibi At, rakip taşın bulunduğu kareye giderek o taşı kaldırır ve o taşın yerine geçer. Bu şekilde taş almış olur. Diğer taşlardan farklı olarak At adına da uygun olarak diğer taşların üzerinden atlayabilir.

Piyon oyunun ilk hamlesinde isteğe bağlı olarak, ileri doğru ya bir kare ya da iki kare hamle yapabilir. İlk hamlesinden sonra ise Piyon sadece bir kare ilerleyerek hamlesini gerçekleştirir. Piyonlar hareket ettikleri gibi taş almazlar ileri doğru çapraz olarak taş alırlar.

Piyonun çok özel bir hareketi vardır, Piyon dönüşümü, eğer Piyonunuz rakibin başlangıç karesine kadar ilerledi ise istediğiniz bir taşı piyonun yerine oyuna alabilirsiniz yani piyon dönüşümü gerçekleşir (Vezir, Kale, Fil veya At'a dönüştürebilirsiniz.)

Vezir, hem Kale hem de Fil gibi hamle yapabilir. Kale gibi yukarı, aşağı, sağa ve sola gidebilir. Aynı zamanda **Fil gibi çaprazlarda da** hamle yapabilir. Vezirin önünde aynı renkten bir taş varsa Vezir o taşın üzerinden geçemez. Eğer o yöne doğru hareket etmek isterse sadece o taşın olduğu yere kadar gidebilir. Vezir rakip taşı, onun bulunduğu karenin üzerine giderek alır.

Şah yukarı, aşağı, sağa, sola ve çapraz olarak bir kare hareket edebilir. Şahla ilgili özel bir kural da vardır. Rakip taşların gidebileceği karelerde veya başka bir deyişle tehdit edilen karelerde **Şah** duramaz **veya oraya** gidemez. İki Şah asla yan yana duramazlar!

Tatilde satranç, akıl-zeka oyunları ve geleneksel çocuk oyunları oynanarak tekrar yapılması, hem çocuğunuz için öğrendiklerini pekişmesine yardımcı olacaktır hem de birlikte hoş vakit geçirmenizi sağlayacaktır. İyi tatiller

KULÜP ÖĞRETMENİ
Fatma ÜSTÜNDAĞ
OCAK 2018